

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ/ ՄՈՂՈՒԼ 3/**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ/ՄՈՂՈՒԼ 3/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ ԵՒ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1410B4/01.3, 8 ՄՈՂՈՒԼ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>Ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հայոց պատմության այն ժամանակաշրջանի վերաբերյալ, երբ հայ ժողովուրդը զրկվեց պետականությունից, • դրա բերած փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք իրենց ազդեցությունն ունեցան ինչպես երկրի քաղաքական և հոգևոր կյանքի, այնպես էլ մշակույթի բոլոր բնագավառների վրա, • Սասանյան և Արաբական տիրապետության դեմ հայ ժողովրդի մղած ազատագրական պայքարի վերաբերյալ, • ավատատիրական կարգին բնորոշ առանձնահատկությունների և Հայաստանում դրա տարածման օրինաչափությունների վերաբերյալ:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Բնորոշել ավատատիրության զարգացումը, դրա մասնատվածությունը և բացասական հետևանքները, իմանալ հայ ժողովրդի համախմբման գործում եկեղեցու ունեցած դերը: • Կարևորել գրերի գյուտի հետևանքով տեղի ունեցած գիտակրթական և մշակութային ձեռքբերումները • Նկարագրել հայ ժողովրդի մղած ազատագրական պատերազմներ: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Գնահատել այդ ժամանակաշրջանում տեղի ունեցած փոփոխությունները, հիմնավորել դրանց օբյեկտիվ բնույթը:</p> <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Կարողանա արդարացնել հայ ժողովրդի մղած ազատագրական պայքարի առաջնորդներին կամ հակառակը՝ քննադատական մոտեցում ցուցաբերել նրանց նկատմամբ, նախընտրել դիվանագիտական ձևաչափով ցուցաբերած պատմական անձանց:</p>

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ
ՆԿԱՐԱԳԻՐ

- ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 7/210
- ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ –64
- ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ -32
- ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ – 32
- ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ –4

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Պատմական աշխարհագրություն, հնագիտություն,
աղբյուրագիտություն

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ
ՄԵԹՈԴՆԵՐ

1. ՈՒսումնական նյութի բացատրում-լուսաբանում դասախոսության միջոցով:
2. Քարտեզների դիտարկում, ցուցադրում:
- 3.Սկզբնաղբյուրների ներկայացում և վերլուծություն:
4. Զրույց, բանավեճ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Արշակունյաց թագավորության անկման ներքին ու արտաքին պատճառները:
2. Հին Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական կարգը: Պետական կառուցվածքը և բանակը:
3. V դարի հայկական մշակույթը: Գրերի գյուտ, լուսավորություն, պատմագրություն:
4. Իրավիճակը Հայաստանում Արշակունյաց թագավորության անկումից հետո:
5. V դարի ազատագրական պատերազմները: Վարդանանց պատերազմի I փուլը:
6. V դարի ազատագրական պատերազմները: Վարդանանց պատերազմի II փուլը: Ավարայրի ճակատամարտը:
7. 5-րդ դարի ազատագրական պատերազմները: Վարդանանց պատերազմի III փուլը: Պատերազմի պատմական նշանակությունները:
8. V դարի ազատագրական պատերազմները: Վահանյան ազատագրական պայքարը:
9. V դարի ազատագրական պատերազմները: Նվարսակի հաշտությունը: Վահանյան ազատագրական պայքարի և Նվարսակի հաշտության պատմական նշանակությունը:
10. Բյուզանդական Հայաստանը 5-րդ դարում:
11. Բյուզանդական Հայաստանը VI դարի առաջին կեսին: Հուստինիանոս կայսեր ռազմավարչական վերափոխումները:
12. Բյուզանդական Հայաստանը VI դարի առաջին կեսին: Հուստինիանոս կայսեր վերափոխումները հայոց ժառանգական իրավունքի բնագավառում:
13. Պարսկա-բյուզանդական պատերազմները և Հայաստանը 6-րդ դարի երկրորդ կեսին:
14. Պարսկաբյուզանդական պատերազմները և Հայաստանը 7-րդ դարի առաջին տասնամյակներին:
15. Պարսկա-բյուզանդական պատերազմներ հետևանքները:
16. Հայաստանը արաբական արշավանքների ժամանակ:

17. Հայկական մշակույթը 5-8-րդ դարերում:
18. Հայաստանի նվաճումը արաբների կողմից:
19. Առաջին ապստամբությունը Խալիֆաթի դեմ:
20. Երկրորդ ապստամբությունը Խալիֆաթի դեմ:
21. 8-րդ դարի մեծ ապստամբությունը Խալիֆաթի դեմ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Էլեկտրոնային դասախոսությունների փաթեթ:
2. Եղիշե, Վարդանի և Հայոց պատերազմի մասին, Եր., 1989:
3. Թովմա Արծրունի և Անանուն, Պատմություն Արծրունյաց տան, Եր., 1985:
4. Հովհաննես Դրասխանակերտցի, Հայոց պատմություն, Եր., 1996:
5. Հովհան Մամիկոնյան, Տարոնի պատմություն, Եր., 1989:
6. Ղևոնդ, Պատմություն, Եր., 1982:
7. Մովսես Կաղանկատվացի, Պատմություն Աղվանից աշխարհի, Եր., 1969:
8. Սեբեոս, Պատմութիւն, Եր., 1979:
9. Ստեփանոս Տարոնեցի Ասողիկ, Պատմութիւն տիեզերական, Ս. Պետերբուրգ, 1885:
10. Ալիշան Ղ., Շիրակ, Վենետիկ, 1881:
11. Ալիշան Ղ., Սիսուան, Վենետիկ, 1885:
12. Ադոնց Ն., Հայաստանը Հուստինիանոսի դարաշրջանում, Եր., 1987:
13. Մելիք-Բախշյան Սո., Հայաստանը 7-9-րդ դարերում, Եր., 1968:
14. Հայ ժողովրդի պատմություն, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ, հ. 2, Եր., 1984:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Խաչիկյան Լ., Փոքր Հայքի սոցիալական շարժումների պատմությունից, Եր., 1951:
2. Կրկյաշարյան Ս., Հին Հայաստանի պետական կառուցվածքը /մ.թ.ա. VI-մ.թ. IV դդ./, Եր., 2005:
3. Հակոբյան Թ., Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն, Եր., 1984:
4. Հովհաննիսյան Ա., Դրվագներ հայ ազատագրական մտքի պատմության, գիրք 1, Եր., 1957:
5. Վարդանյան Վ., Հայոց եկեղեցին վաղ միջնադարի քաղաքական խաչուղիներում, Վաղարշապատ, 2005:
6. Տեր-Ղևոնդյան Ա., Հայաստանը 6-8-րդ դարերում, Եր., 1996:
7. Ա.Օձձ-Աօօֆայի, Ածիաթյ է Ածաֆեթե Ծաեծծծ, Ած., 1977.

ՄՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

ԸՆԹԱՑԻՎ ՄՏՈՒԳՈՒՄ-նախատեսված է 2 գրավոր ստուգում, յուրաքանչյուրը` 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց` 30, 30, 40 միավորային արժեքով:

ԵԶՐԱՓՈՎԻՉ ՄՏՈՒԳՈՒՄ-նախատեսվում է անցկացնել բանավոր` 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Այս անգամ ևս հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց` 30, 30, 40 միավորային արժեքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ		<ol style="list-style-type: none"> 1. Բաղադրիչ 1 – 10% (հաճախումներ) 2. Բաղադրիչ 2- 20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին) 3. Բաղադրիչ 3- 20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ) 4. Բաղադրիչ 4- 40% (ամփոփիչ ստուգում) 5. Բաղադրիչ 5- 10%(ընթացիկ ակտիվություն)
----------------------------------	--	---

**Ուսանողի ծանրաբեռնվածության աշխատաժամանակը
կրեդիտ/կրեդիտ ժամ – 7/210**

Հ/Հ	Շաբաթ /օր	Թեմա	դաս.	Սեմ.	Գործ	Լաբ.	Ուսանողի ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Ուսանողի ընդհ. աշխատա-ժամ.
1.		Արշակունյաց թագավորության անկման ներքին ու արտաքին պատճառները:	2				6	8
2.		Հին Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական կարգը: Պետական կառուցվածքը և բանակը:		4			6	10
3.		V դարի հայկական մշակույթը: Գրերի գյուտ, լուսավորություն, պատմագրություն:	4				6	10
4.		Իրավիճակը Հայաստանում Արշակունյաց թագավորության անկումից հետո:	2				6	8
5.		V դարի ազատագրական պատերազմները: Վարդանանց պատերազմի I փուլը:	2				6	8
6.		V դարի ազատագրական պատերազմները: Վարդանանց պատերազմի II փուլը: Ավարայրի ճակատամարտը:	4				6	10
7.		V դարի ազատագրական պատերազմները: Վարդանանց պատերազմի III փուլը: Պատերազմի պատմական նշանակությունը:	2				7	9
8.		V դարի ազատագրական պատերազմները: Վահանյան ազատագրական պայքարը:		4			6	10
9.		V դարի		2			6	8

		ազատագրական պատերազմները: Նվարսակի հաշտությունը: Վահանյան ազատագրական պայքարի և Նվարսակի հաշտության պատմական նշանակությունը:						
10.		Բյուզանդական Հայաստանը V դարում:		4			7	11
11.		Բյուզանդական Հայաստանը VI դարի առաջին կեսին: Հուստինիանոս կայսեր ռազմավարչական վերափոխումները:	2				7	9
12.		Բյուզանդական Հայաստանը VI դարի առաջին կեսին: Հուստինիանոս կայսեր վերափոխումները հայոց ժառանգական իրավունքի բնագավառում:		2			8	10
13.		Պարսկա- բյուզանդական պատերազմները և Հայաստանը VI դարի երկրորդ կեսին:	4				7	11
14.		Պարսկա- բյուզանդական պատերազմները և Հայաստանը VII դարի առաջին տասնամյակներին:		2			6	8
15.		Պարսկա- բյուզանդական պատերազմների հետևանքները:		4			4	8
16.		Հայաստանը արաբական արշավանքների ժամանակ:	2				7	9
17.		Հայկական մշակույթը 5-8-րդ դարերում:		4			5	9
18.		Հայաստանի նվաճումը արաբների կողմից:	4				4	8
19.		Առաջին ապստամբությունը Խալիֆայթի դեմ:		2			5	7
20.		Երկրորդ ապստամբությունը Խալիֆայթի դեմ:	4				5	9
21.		8-րդ դարի մեծ ապստամբությունը Խալիֆայթի դեմ:	4				4	8

22.		1 ընթացիկ ստուգում					6	6
23.		2 ընթացիկ ստուգում					6	6
24		Ամփոփիչ ստուգում					10	10
25		Ընդամենը	32	32			146	210